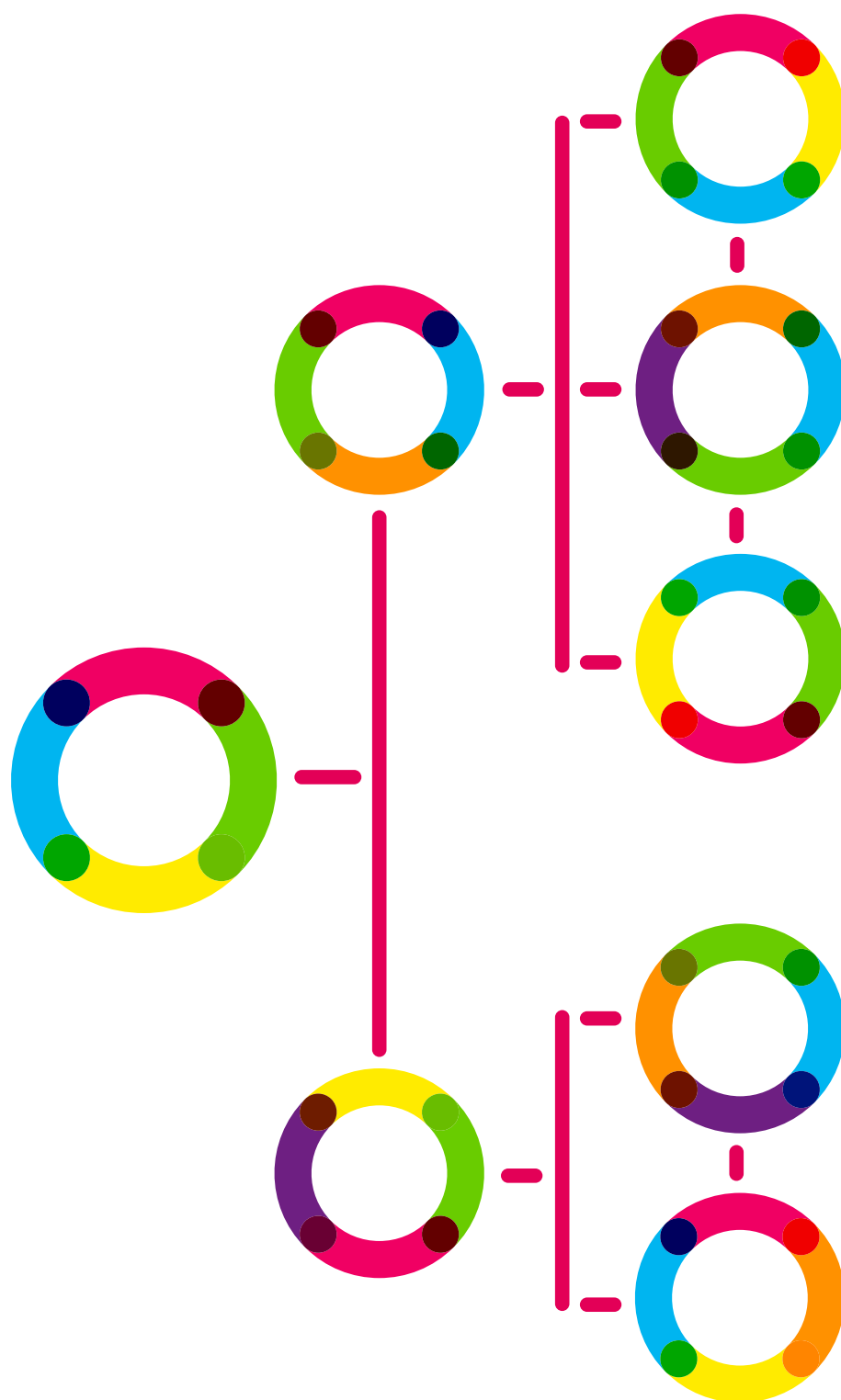

Rapport

Stein op weg naar 2040

Rapport

Stein op weg naar 2040

Scenarioplanning

Auteur Pascalle Janssen, Concerncontrol
Datum 24 april 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Inleiding	8
Scenario 1: Het individu floreert in een economische oase	14
1.1 Macro context	15
1.2 Context gemeente Stein	16
1.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?	21
Scenario 2: Alleen in de banencrisis	22
2.1 Macro context	23
2.2 Context gemeente Stein	24
2.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?	29
Scenario 3: Samen sterk in een economische oase	30
3.1 Macro context	31
3.2 Context gemeente Stein	32
3.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?	37
Scenario 4: Samen sterk in de economische crisis	38
4.1 Macro context	39
4.2 Context gemeente Stein	40
4.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?	45
Hoofdstuk 5: Robuustheid strategische toekomstvisie 2018 - 2022	46
Conclusie	51
Dankwoord	52

Voorwoord

In 2011 hebben wij de strategische toekomstvisie 2011-2021 vastgesteld. Het is inmiddels zeven jaar geleden dat deze visie op een interactieve wijze met bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden tot stand is gekomen.

Als gemeente opereren we in een dynamische omgeving met vele veranderingen en onzekerheden. Het is goed om met enige regelmaat onze strategische toekomstvisie tegen het licht te houden, om zo onze koers tijdig te kunnen bijsturen als dat nodig mocht zijn.

In het voorliggende rapport 'Stein op weg naar 2040' zijn vier scenario's beschreven. Deze scenario's beschrijven hoe de toekomst van de gemeente Stein zich zou kunnen ontwikkelen. We hebben scenarioplanning als instrument gebruikt om onze strategische toekomstvisie 2011-2021 te actualiseren. Het gaat dan om de invloed van onzekere trends en ontwikkelingen met een hoge mate van maatschappelijke impact op ons strategisch beleid.

In drie sessies met externe partners (o.a. DOPs, ondernemers, maatschappelijke organisaties en woningcorporaties en onderwijs), de interne organisatie en het college van burgemeester en wethouders zijn visiegesprekken gevoerd. Tijdens deze inspirerende gesprekken zijn aan de hand van de scenario's vanuit verschillende invalshoeken inzichten en ontwikkelingen besproken die van invloed zijn op onze strategische toekomstvisie.

Dit rapport biedt niet alleen de basis voor het actualiseren van onze strategische toekomstvisie, maar zal ook bij de monitoring van deze toekomstvisie een hulpmiddel zijn om tijdig toekomstige ontwikkelingen die van invloed zijn op onze strategische keuzen te herkennen en te duiden, zodat wij tijdig kunnen bijsturen als dat nodig mocht zijn.

Stein, april 2018

Inleiding

Met behulp van scenarioplanning wil de gemeente Stein meer grip krijgen op mogelijke veranderingen in de omgeving op de langere termijn die bepalend zijn welke koers de gemeente wil gaan varen.

De in deze rapportage opgenomen scenario's worden gebruikt om de huidige strategische toekomstvisie 2011-2021 te actualiseren.

Concreet betekent dit dat deze visie en strategische beleidskeuzes aan de hand van de vier beschreven scenario's worden getoetst op hun toekomstbestendigheid.

Ook na vaststelling van de geactualiseerde strategische toekomstvisie zijn de scenario's van belang om de visie en strategische beleidskeuzes met regelmaat te toetsen om te kijken of nog de juiste koers wordt gevaren.

Methode van scenarioplanning

Maar wat zijn scenario's nu?

Scenario's zijn een hulpmiddel die onzekerheden uit de externe omgeving als uitgangspunt nemen. Dit zijn onzekerheden waar weinig invloed op uitgeoefend kan worden, die je als gemeente overkomen. Maar deze onzekerheden zijn wel bepalend voor hoe de samenleving zich zal ontwikkelen en waar ook een gemeente mee te maken zal krijgen en waar de gemeente iets mee zal moeten doen.

Wat zijn scenario's niet? Scenario's zijn geen voorspellingen, maar zijn mogelijke voorstellingen van de toekomst, toekomstbeelden. Een scenario kun je dan ook niet kiezen. Scenario's schetsen een mogelijk toekomstbeeld waar de gemeente Stein zich op kan voorbereiden. Het zijn toetsingskaders voor een toekomstbestendige en robuuste visie en strategische beleidskeuzes.

Procesmatige aanpak

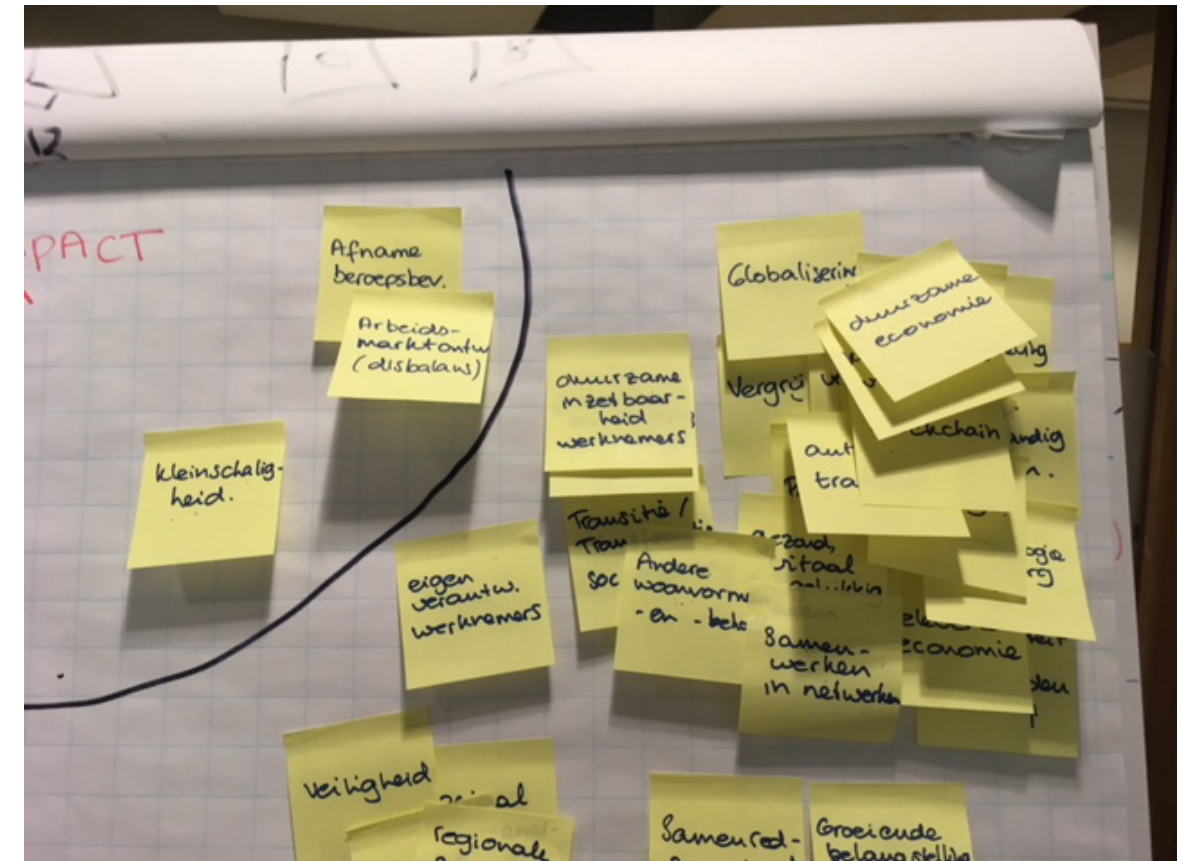
Fase 1 • Trendverkenning en impactanalyse

In de eerste fase van scenarioplanning is de Trendverkenning 2017 opgesteld. Deze trendverkenning vormt de basis voor de scenario's. Door middel van een impactanalyse zijn uit de trendverkenning min of meer onzekere trends en ontwikkelingen met een hoge impact voor de gemeente Stein gedestilleerd. Trends met een hoge impact en hoge mate van zekerheid zijn ook interessant. Deze trends en ontwikkelingen zijn input voor alle scenario's. Het gaat dan met name om trends en ontwikkelingen op het vlak van demografie, technologie en duurzaamheid. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de Trendverkenning 2017.

De impactanalyse heeft in drie sessies plaatsgevonden met het college van burgemeester en wethouders, managementteam en het ambtelijk projectteam.

De kernonzekerheden die uit de impactanalyse naar voren kwamen zijn:

- Arbeidsmarktontwikkeling/afname van de beroepsbevolking
- Kleinschaligheid als reactie op schaalvergroting
- Individualisering van de samenleving

Raamwerk scenario's

Stein op weg naar 2040

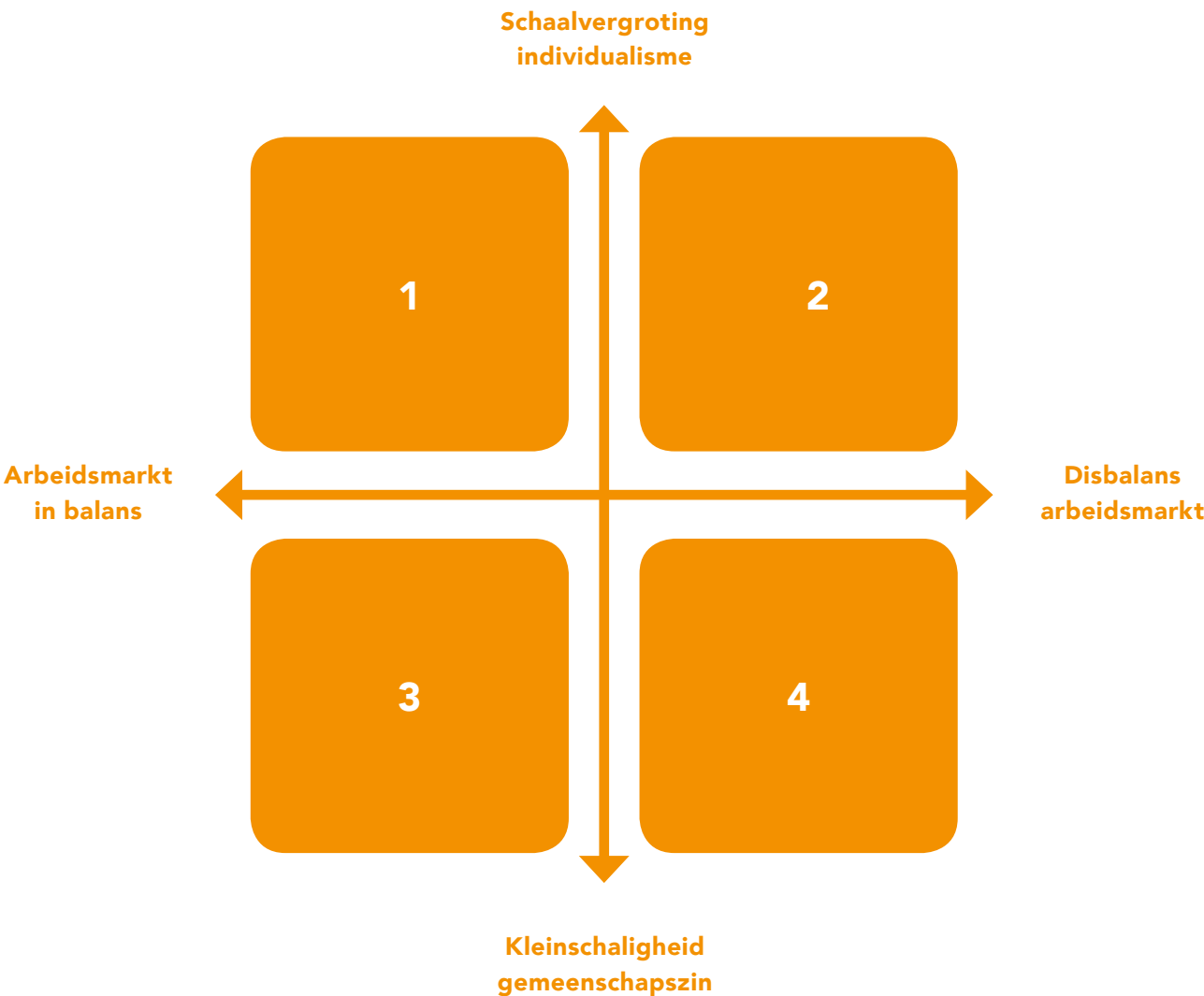
Fase 2 • Opstellen raamwerk scenario's

Op basis van de kernonzekerheden is een assenstelsel samengesteld (zie onderstaande figuur) dat de basis vormt voor de vier in deze rapportage beschreven scenario's. De twee centrale assen zijn afgeleid van de kernonzekerheden. De vier kwadranten vormen de vier scenario's die in deze rapportage worden beschreven.

Het gaat om de volgende vier scenario's:

- 1. Het individu floreert in een economische oase
- 2. Alleen in de banencrisis
- 3. Samen sterk in een economische oase
- 4. Samen sterk in de economische crisis

In de derde fase zijn de vier scenario's beschreven waarbij het jaar 2040 als uitgangspunt is genomen.

Fase 3 • Toetsen van de strategische toekomstvisie 2011-2021 aan de scenario's

De volgende fase bestond uit het toetsen van de strategische visie en strategische beleidskeuzes aan de in deze rapportage beschreven scenario's op toekomstbestendigheid en robuustheid. Deze toets heeft plaatsgevonden tijdens de visiegesprekken. Uiteindelijk leidt deze fase tot een geactualiseerde strategische toekomstvisie.

Fase 4

Tot slot volgt een monitoringsfase. Ook nadat de strategische toekomstvisie is geactualiseerd, is het belangrijk om continu de externe omgeving te monitoren op veranderingen die van invloed zijn op de strategische ambities van de gemeente. Verandesignalen moeten goed worden opgevangen en geïnterpreteerd om tijdig te kunnen bijsturen. De scenario's dienen ook hierbij als toetsingsinstrument.

Hoofdstuk 1

Scenario 1: Het individu floreert in een economische oase

De arbeidsmarkt in balans en de nadruk
op schaalvergroting en individualisme

1.1 Macro context

Economie

Het samengaan van Noord- en Zuid-Korea in 2030 tot Nieuw-Korea heeft een belangrijke impuls gegeven aan de economische groei in Azië. Ook Europa lift mee met deze groei. De export naar Azië is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Veel Europese bedrijven worden overgenomen door grote Koreaanse multinationals. Er zijn binnen Europa grote grensoverschrijdende regio's ontstaan waar gespecialiseerde clusters belangrijke economische motoren zijn.

Arbeidsmarkt

Vanwege de groei van de economie is er grote vraag naar met name gespecialiseerd personeel. De arbeidsmarkt in Nederland is weliswaar in balans, maar dit heeft heel veel inspanningen gevraagd vanuit onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheid. Ook worden veel nieuwe arbeidskrachten aangetrokken uit de groep klimaatvluchtelingen die Zuid-Europa verlaten en zich in West-Europa vestigen. Ook werken mensen (min of meer gedwongen door het afschaffen van de vroegere AOW) veel langer door. 75-jarigen zitten nog midden in het arbeidsproces.

Door de ontwikkeling van nieuwe technologieën zijn bepaalde beroepen bijna verdwenen. Zo zit een grote groep notarissen, advocaten en accountants zonder baan omdat technologieën zoals blockchain en de verdere ontwikkeling kunstmatige intelligentie hun werkzaamheden hebben overgenomen. Er is aan de andere kant grote vraag naar technisch geschoold personeel in de robotica, smart services en medische technologie.

Samenleving

De demografische ontwikkelingen van vergrijzing zet door. Nederlanders worden steeds vitaler oud. De groep 100+ blijft groeien. Door grote medische doorbraken is kanker een chronische ziekte geworden. De kwaliteit van leven is op oudere leeftijd enorm toegenomen.

Ook zorgen ontwikkelingen in de domotica en robotica dat mensen veel minder afhankelijk zijn van (mantel)zorg.

De samenleving bestaat uit losse individuen. Het is belangrijk om jezelf te onderscheiden van een ander en uniek te zijn. Er is een enorme markt voor gepersonaliseerde producten en diensten. De samenleving is ingericht op comfort en luxe. Grote supermarkten bestaan niet meer, mensen laten hun boodschappen thuis per drone bezorgen of halen hun pakket op in centrale pakketpostbussen. Wel zijn er nog fysieke kleine speciaalzaken waar niet alleen het product maar ook de beleving een belangrijke rol speelt.

Gelijkgestemden zoeken elkaar op in digitale communities. Dit leidt wel tot tegenstellingen tussen bijvoorbeeld ouderen en jongeren, oorspronkelijke inwoners en nieuwkomers. Er is weinig ruimte om kennis of de dialoog aan te gaan met 'de ander'. Verenigingen bestaan nauwelijks meer. Mensen onderhouden met name digitale contacten binnen hun eigen kring of met gelijkgestemden waar ook ter wereld via digitale communities.

Nieuw bestuurlijk landschap

Provincies en gemeenten bestaan niet meer in Nederland. Na een grondwetswijziging in 2030 zijn bestuursregio's ontstaan. Ook is er sprake van een directe democratie. Inwoners van de regio 'kiezen' geen vertegenwoordigers. Het oude referendum is weer uit de kast gehaald. Burgers 'stemmen' met behulp van de blockchaintechnologie. Taken van de oude gemeenten zoals bijvoorbeeld het beheer van de openbare ruimte wordt door bedrijven uitgevoerd. Taken op het gebied van wet- en regelgeving worden wel nog door de bestuursregio's uitgevoerd.

1.2 Context gemeente Stein

De voormalige gemeente Stein maakt deel uit van de bestuursregio Zuid-Limburg. Deze regio is aangesloten bij de Euregio Zuid-Limburg-Aken-Luik-Hasselt. Belangrijke economische pijlers binnen deze Euregio liggen met name in de doorontwikkeling van zelfsturende auto's, logistiek en smart services. De grootste troef in de regio is de Chemelot Campus, toonaangevend in de wereld op het gebied van productie en research en development van duurzame materialen en nieuwe chemische processen. Op de campus werken ruim 17.000 mensen en biedt plaats aan 1500 studenten. Ook VDL in Born is een toonaangevende speler op het gebied van de productie van veilige zelfrijdende auto's. Een groot aantal bedrijven in Stein is overgenomen. Nedlin maakt inmiddels deel uit van een grote Duitse onderneming met vele vestigingen in Europa.

Het inwoneraantal blijft in 2040 rond de 22.000 inwoners liggen. Dit neemt niet weg dat dit een forse daling is ten opzichte van 2017 toen nog 25.000 mensen in Stein woonden. Er zijn al een aantal woningen in het kader van de energietransitie gesloopt en ook zijn een aantal voormalige sportcomplexen en ontmoetingsruimten verdwenen. Mensen ontmoeten elkaar digitaal. Sporten gebeurt door middel van virtual reality of de openbare ruimte wordt als sportplek gebruikt.

Door in te zetten op het behouden van talent voor de regio en mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in dienst te nemen bij bedrijven, kan voldaan worden aan de enorme vraag naar arbeidskrachten in de regio. Ook het aantrekken van kenniswerkers door Chemelot, het vestigen van klimaatvluchtelingen uit Zuid-Europa, mensen uit de Randstad en het Ruhrgebied die werkzaam willen zijn in een centraal gelegen regio met ruime woningen tegen een redelijke prijs hebben bijgedragen een balans op de arbeidsmarkt in de regio. VDL en Chemelot werken samen met basisscholen om jonge kinderen te scouten voor een carrière binnen hun bedrijf. Daarnaast heeft Chemelot een programma

ontwikkeld om werkeloze bankiers en accountants uit de Randstad om te laten scholen. Hierbij wordt tevens in woonruimte voorzien in o.a. Urmond.

Stein is in trek als woongemeente. Mensen vestigen zich in Stein vanwege de centrale ligging aan snelwegen, spoorverbinding, snelfietspaden en een vliegveld in de nabije omgeving. Ook het toch nog oude dorpse karakter en de ruimte spreekt mensen aan die werkzaam zijn bij o.a. de Chemelot campus. De nieuwe inwoners van Stein hebben weinig binding met de gemeenschap. Zij wonen alleen in Stein. Overdag zijn ze aan het werk en hun vrijetijd besteden ze elders. Vanuit Stein ligt immers de hele wereld aan hun voeten. Er is ook sprake van groepsvorming en toenemende tegenstellingen tussen groepen waardoor de sociale cohesie en solidariteit in de kernen steeds verder onder druk komt te staan. Zo ontstaan groepen van oorspronkelijke inwoners en nieuwe inwoners (er is inmiddels een grote Randstad gemeenschap ontstaan in Urmond) en ouderen en jongeren. De DOPs in de verschillende kernen proberen de sociale cohesie binnen de gemeenschap die nog over is met alle macht overeind te houden.

Er zijn de afgelopen jaren een groot aantal medewerkers ontslagen die in dienst waren bij de bestuursregio. Veel werkzaamheden zijn gedigitaliseerd. Het voormalige gemeentehuis in Stein is al jaren gesloten. Er is digitaal beeldcontact met medewerkers mogelijk. Paspoorten en identiteitsbewijzen worden nauwelijks nog thuisbezorgd. Inwoners laten steeds vaker een chip in de onderarm implanteren waar alle persoonsgegevens in zijn verwerkt. Rijbewijzen worden ook nauwelijks meer uitgeven sinds de zelfsturende auto's. Inwoners kunnen hun zaken digitaal regelen via mijnzuidlimburg.eu. Wel worden nog enkele spreekuren aangeboden bij gezondheidscentra en scholen.

Het individu floreert in een economische oase

Arbeidsmarkt in balans en nadruk op schaalvergroting en individualisme

Record winst op Beursplein 5

De economie heeft een enorme boost gekregen. De investeringen in de Nederlandse bedrijven zijn een aanjager van onze economie. Het is nog nooit zo goed gegaan.

New Korea zorgt voor booming economie

Het **samengaan van Noord- en Zuid-Korea** in 2030 tot New Korea heeft een **belangrijke impuls** gegeven aan de economische groei in Azië. Ook **Europa lift mee** met deze groei. De export naar Azië is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Veel Europese bedrijven worden overgenomen door grote **Koreaanse multinationals**. Er zijn binnen Europa grote **grensoverschrijdende regio's** ontstaan waar gespecialiseerde clusters belangrijke **economische motoren** zijn.

Enorme vraag naar technisch én gespecialiseerd personeel

Vanwege de **groei van de economie** is er grote vraag naar met name **technisch én gespecialiseerd personeel**, bij onder andere DutchCar en Chemelot. De **arbeidsmarkt** in Nederland is weliswaar **in balans**, maar dit heeft heel veel inspanningen gevraagd vanuit onderwijs- en kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheid.

Door in te zetten op het **behouden van talent** voor de regio en mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in dienst te nemen bij bedrijven, kan voldaan worden aan de enorme vraag naar arbeidskrachten in de regio. **DutchCar en Chemelot werken samen met basisscholen** om jonge kinderen te scouten voor een carrière binnen hun bedrijf. Daarnaast heeft Chemelot een programma ontwikkeld om **werkeloze bankiers en accountants** uit de Randstad om te laten scholen.

Enorme boost voor DutchCar na investeringen door New Korea

Het New Korean mobiliteits-
techbedrijf HY-KIA, een
fusie van het vroegere
Hyundai en KIA Motors
koopt meerderheidsbelang
in DutchCar (VDL group).
Nu tien jaar na de hereniging
van Noord- en Zuid-Korea
en de economische boost
erna **investeren de New
Koreanen in specifieke
technologieën in de auto-
industrie in onze regio.** Met de

huidige technologische ontwikkelingen op het gebied van **robotica** is er een prettige werkomgeving
gerealiseerd. De **gepersonaliseerde communicatie** met collega's in Seoul speelt hierin een belangrijke
rol. DutchCar heeft vestigingen in regio Midden-Limburg en op de Smartcampus.

Blockchain kost veel banen

Voornamelijk notarissen, advocaten en accountants zijn werkloos omdat blockchain en kunstmatige intelligentie hun werkzaamheden hebben overgenomen.

Banenmagneet

Op de Chemelot campus werken ruim 17.000 mensen en biedt plaats aan 1.500 studenten. De technologieën voor de zelfrijdende auto heeft veel werk met zich mee gebracht.

Nedlin niet meer Nederlands

Nedlin werd deze week overgenomen door de Duitse gigant Geman Facilitys.

Kanker eindelijk 'onder controle'

Kanker is nu officieel een chronische ziekte en is beheersbaar.

Laatste restje AOW uitkering verdwijnt

75-plussers zitten na verdwijnen van AOW midden in het arbeidsproces.

Het nieuwe lesgeven

Om een volgende generatie technisch en gespecialiseerd personeel te creëren voor de arbeidsmarkt zijn **robotica en programmeertaal** al een aantal jaren **geïntegreert in het lespakket**. Onlangs is er onderzoek gedaan naar het effect van deze lesthema's binnen het basis- en middelbaar onderwijs. Zoals verwacht heeft dit een gunstig effect. Door kinderen op basis- en middelbaar onderwijs robotica en programmeeropdrachten te laten maken is hun eerste interesse gewekt en blijken ze op latere leeftijd vaker voor een gespecialiseerde technische opleiding te kiezen. **De overgang naar een vervolgopleiding verloopt ook vloeiender** doordat ze al bekend zijn in de materie. De grote vraag aan technisch personeel in regio Zuid zal binnen een aantal jaar zijn aangevuld.

Ouderen steeds vaker alleen

In gemeente Stein wonen ouderen steeds vaker alleen. Een uitkomst is een **robot 'maatje'**, een regeling van gemeente Stein voor eenzame ouderen. Deze robot kan aan de ene kant **helpen met huishoudelijke klusjes**, maar belangrijker is de eenzaamheid bestrijden doordat ze **gezelschap** hebben, iemand om mee te praten. Het maatje is geprogrammeerd om diverse gesprekken te voeren, ook op **social media**, en is op de hoogte van het laatste nieuws.

Limburgs verenigings imago vrijwel verdwenen

In Stein zijn nog maar vijf verenigingen actief. Men wijt de daling aan het groot aantal nieuwkomers die erg op zichzelf zijn.

Stein feliciteert de 50ste 100-jarige

Gemeente Stein feliciteert mevrouw Annie Pepels-Smeets met haar 100ste verjaardag. Ze kreeg als cadeau een fit & health pakket, waarmee we haar nog vele jaren toewensen. Geniet ervan Annie!

Burgemeester Bestuursregio Limburg Zuid

Wonen in Stein populair

Door positieve economische ontwikkelingen in het omliggende industriegebied is de **bevolkingsgroei in Stein toegenomen**. Steeds meer individuen zoeken hun stekkie in Stein.

In de periferie van Maastricht ligt de kern op een **gunstige en goed bereikbare locatie** met **betaalbare individu woningen**. Liggend langs de autowegen A2 en A76, de Maas en het Julianakanaal en Maastricht-Aachen airport op steenworp afstand.

H&M custom fashion

H&M slaat een nieuwe weg in met de mogelijkheid hun **basis collectie te personaliseren**. Dit kan via de **H&M custom app**, waar je een kledingstuk kiest en deze personaliseert in stof, kleur of (foto)print, lovertjes, ruches, noem maar op. Ook zie je meteen hoe het kledingstuk jou staat. Breng je individualiteit tot uiting!

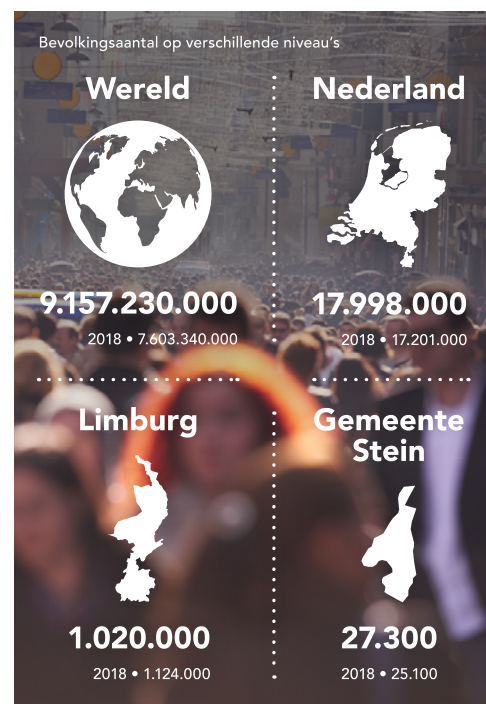
Bestuurs regio Limburg Zuid

De voormalige gemeente Stein maakt deel uit van de Bestuursregio Limburg Zuid en is aangesloten bij Euregio Zuid-Limburg-Aken-Luik-Hasselt.

VR-shoppen ouderen

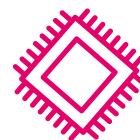
Voor minder mobiele ouderen is het nu mogelijk om **virtueel naar de supermarkt** te gaan via een VR-bril. Anders dan een webshop is dat ze een **winkelbeleving** krijgen. Het voelt alsof je in de winkel loopt, de producten uit de schappen pakt, extra informatie over de producten ter plekke lezen en in het 'winkelmandje' leggen. SuperStore is de eerste supermarkt die hiermee start.

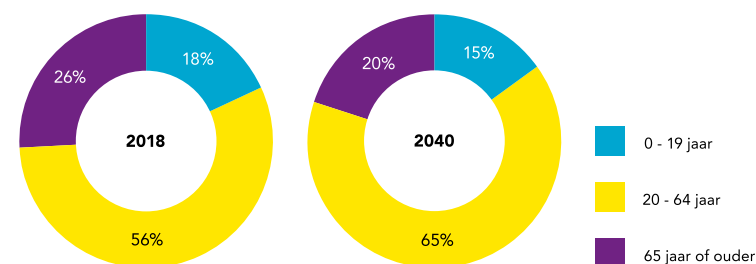
Digitalisering bestuursregio

Er zijn de afgelopen jaren een **groot aantal medewerkers ontslagen** die in dienst waren bij de bestuursregio Limburg Zuid. Veel werkzaamheden zijn gedigitaliseerd. Het voormalige gemeentehuis in Stein is al jaren **gesloten**. Er is **digitaal beeldcontact** met medewerkers mogelijk. Paspoorten en identiteitsbewijzen worden nauwelijks nog thuisbezorgd. Inwoners laten steeds vaker een **chip in de onderarm implanteren** waar alle **persoonsgegevens** in zijn verwerkt. Rijbewijzen worden ook nauwelijks meer uitgeven sinds de zelfsturende auto's. Inwoners kunnen hun zaken digitaal regelen via mijnzuidlimburg.eu

Bevolking naar leeftijd

De samenstelling van de bevolking naar leeftijd.

1.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?

Uit de visiegesprekken kwam het volgende naar voren:

- Een intensieve samenwerking tussen gemeente, ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Nadruk op talentontwikkeling en behouden talent voor de regio en arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Strategische transformatie van de woningmarkt: kwantitatief en kwalitatief.
- De ogen niet sluiten voor grotere samenwerkingsverbanden op (Eu)regionaal niveau.
- Investeren in een goede infrastructuur ten gunste van de bereikbaarheid van de gemeente Stein. Hierbij ook voorsorteren op nieuwe technologische ontwikkelingen.
- Voorzieningenniveau laten aansluiten op daadwerkelijk behoefte. In dit scenario staat het individu centraal en is er minder behoefte aan gezamenlijke fysieke voorzieningen.
- Aandacht voor sociale veiligheid in verband met afname sociale cohesie tussen (groepen van) inwoners.
- Technologische ontwikkelingen als middel inzetten, met oog voor de menselijke maat.

Hoofdstuk 2

Scenario 2: Alleen in de banencrisis

**De arbeidsmarkt in disbalans en nadruk
op schaalvergroting en individualisme**

2.1 Macro context

Spanningen op het wereldtoneel

Door de samengaan van Noord- en Zuid-Korea zijn meer spanningen tussen grootmachten voelbaar. China ziet het nieuwe Korea als grote concurrent. Ook de Verenigde Staten en Rusland kijken met argusogen naar de opkomst van deze nieuwe grootmacht. Europa is gereduceerd tot een marginale speler op het wereldtoneel.

Een negatieve arbeidsmarktontwikkeling

De opkomst van het Nieuwe Korea heeft gezorgd voor een aardverschuiving. Grote bedrijven worden of overgenomen door multinationals uit Korea en vertrekken uit Europa. De ooit opkomende succesvolle Euregio's werden concurrenten van elkaar. De Randstad doet het nog enigszins goed als handelseconomie. Ook Zuid-Limburg heeft het zwaar door de dalende beroepsbevolking en is niet meer aantrekkelijk voor bedrijven. De inzet op behoud van talent voor de regio en het aantrekken van (kennis) werkers heeft niet tot de gewenste resultaten geleid. Er is een vicieuze cirkel ontstaan. De beroepsbevolking daalt verder, bedrijven trekken weg, de werkloosheid stijgt en de overgebleven talentvolle jongeren vertrekken naar de Randstad. Er ontstaat in Nederland een Randland en een Randstad met grote sociaal-maatschappelijke tegenstellingen en een steeds meer afbrokkelende solidariteit tussen groepen mensen.

Samenleving

De tegenstellingen tussen groepen individuen in de maatschappij worden steeds groter. Er zijn tegenstellingen tussen werkenden en niet-werkenden, jongeren en ouderen, hoog- en laag opgeleiden. Met name de werkelozen en ouderen staan er steeds meer alleen voor. Ouderen zijn sterk afhankelijk van domotica en robotica. Onlangs is de keerzijde van deze afhankelijkheid aangetoond, toen vanwege een hackersoorlog het openbare leven in Nederland volledig plat lag. Geen zelfrijdende auto meer op de weg, mensen die noodgedwongen vier dagen zonder eten thuis zaten omdat de drones met maaltijden niet de lucht in konden. Daarbij komt dat deze technologieën prijzig zijn en veel mensen de middelen niet meer hebben om dergelijke gadgets aan te schaffen. Er worden veel smart houses toepassingen tweedehands aangeboden.

Nieuw bestuurlijk landschap

Ook in scenario 2 is sprake van een nieuw bestuurlijk landschap met bestuursregio's zonder volksvertegenwoordiging. Inwoners maken gebruik van de blockchaintechnologie om de direct invloed te kunnen uitoefenen. Een groot deel van de overheidstaken is uitbesteed aan bedrijven of is verdwenen vanwege o.a. digitalisering. De medewerkers van de bestuursregio werken vanuit thuis of houden bijvoorbeeld spreekuur in gezondheidscentra en scholen.

2.2 Context gemeente Stein

De regio Zuid-Limburg zit in een diepe crisis. VDL heeft in 2035 de productie van zelfrijdende auto's verplaatst naar München. Het was voor VDL onmogelijk om aan voldoende personeel te komen ondanks alle inspanningen van het bedrijf, overheden en onderwijsinstellingen. Ook ziet het naar uit dat de Chemelot Campus leeg komt te staan. Een groot aantal bedrijven is al vertrokken naar Azië.

Alle hoop is gevestigd op een investeerder uit Saudi-Arabië die interesse zou hebben in het terrein om er een duurzaam technologisch attractiepark te vestigen. Dit zou weer een impuls kunnen geven aan de oude Westelijke-Mijnstreek.

De bevolkingskrimp die was afgevlakt is in Stein weer fors toegenomen. Jongeren trekken weg. Enkele gelukszoekers uit de Randstad en klimaatvluchtelingen uit Zuid-Europa vestigen zich in Stein, omdat hier de woningen goedkoop zijn. Binding met de gemeenschap is er niet. Er is nog steeds sprake van leegstand ondanks dat er al een groot aantal woningen is gesloopt. Met namen woningen die nog niet zijn getransformeerd tot energie-neutrale woningen staan leeg. Ook maatschappelijke accommodaties zijn gesloopt of hebben een andere bestemming gekregen. In het voormalige gemeentehuis van Stein is het centrale ophaalcentrum voor postpakketten gevestigd.

Met name de ouderen in Stein hebben het zwaar en leven vaak onder de armoedegrens. Ze zitten zonder werk, evenals een groot deel van de inwoners op middelbare leeftijd. Ook de groep 100plussers heeft het zwaar te verduren. Ze zijn voor hun dagelijkse bezigheden afhankelijk van technologieën, die ze niet meer kunnen bekostigen. Hierdoor zijn ze in tijden van nood erg op zichzelf aangewezen. Er gloort gelukkig weer licht aan de horizon. De DOPs die de afgelopen jaren een beetje naar de achtergrond waren verdwenen, lijken weer onder leiding van de werkeloze ouderen initiatieven op te starten zoals gezamenlijke eetmomenten en fysieke ontmoetingen.

Alleen in de banencrisis

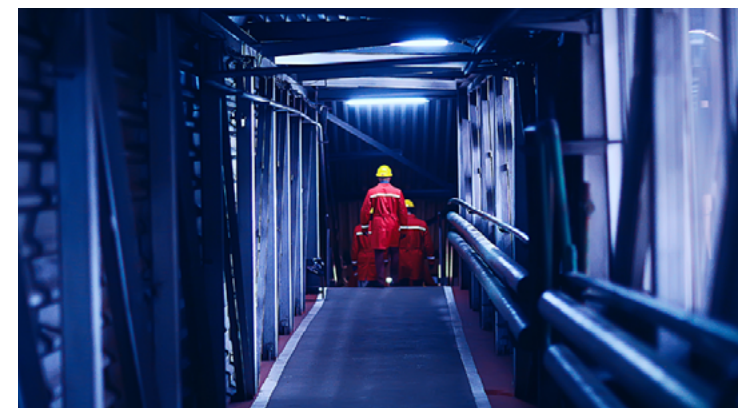
Arbeidsmarkt in disbalans en nadruk op schaalvergroting en individualisme

Spanning in Rode Zone

De spanningen tussen China en New Korea worden op de voet gevolgd door Rusland en Amerika. Onlangs lanceerde Moskou een nieuwe super dronesatelliet om vanuit de stratosfeer de situatie in de gaten te houden.

FOTO
De nieuwe super-spionage satellietdrone op luchtmachtbasis KLIN. Deze kan in de stratosfeer of afstand bestuurd worden. Energie krijgt hij van lichtcellen.

DutchCar: 8.000 banen weg na vijandige overname door HyKia

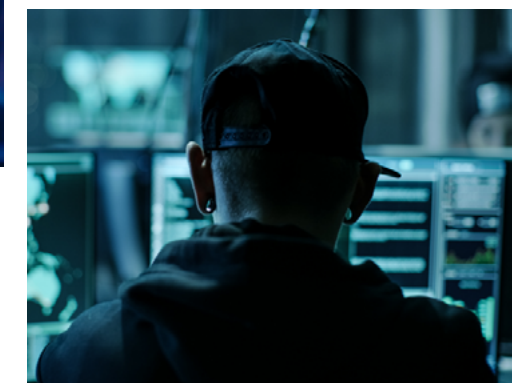
De schrik zit er goed in na de vijandige overname van DutchCar door het Koreaanse bedrijf HyKia na een fikse overnamestrijd tussen de drie grootmachten. Het Chinese 'auto-kopieerbedrijf' CHIMOV en de Russische autogigant AUTOVAZ hebben het nakijken. Een enorme domper voor de Euregionale autoindustrie én werkgelegenheid. Zie ook pagina 2

Limburg duikt mee in overname-malaise, onvoldoende talent

In het kielzog van de overname van DutchCar verdwijnen op korte termijn ook een groot aantal banen bij techcampus Chemelot. Limburg verliest stap voor stap banen in de kennistechnologie. De regio kan onvoldoende talentvol personeel bieden.

Vierde dag op rij: D-DOS aanval

Hackers legden gisteren weer een aantal grote internationale concerns plat. Door rechtstreeks toegang te verkrijgen tot de glasvezel backbone is het weer gelukt zeer grote schade aan te richten. De financiële impact is enorm.

VOC-mentaliteit houdt Randstad nog aan de slag maar is niet relevant op wereld- handelstoneel.

Deel fabriek DutchCar verplaatst naar München

HyKia laat de nieuwe Mini Vision Next in München assembleren. De nieuwe geheel op maat gemaakte en gepersonaliseerde zelfsturende auto wordt daar in een high tech centrum samengesteld. De productie van onderdelen wordt verplaatst naar New Korea. Nederland speelt nu de underdog rol in de automotive industrie.

De Mini Vision Next krijgt nu een nieuwe eigenaar

Mededeling

Schade of reparatie in de openbare ruimte?

Login met je Blockchain-ID op spie-international.nl

spie | gedelegeerd uitvoerder bestuursregio Zuid Limburg

OPROEP

DOP Stein zoekt vrijwilligers.

Wij bieden hulp als het niet zo goed gaat. Help jij onze ouderen een handje? Ze hebben het heel hard nodig!

Stuur ons een app +31 6 23 89 87 10 dop-stein.nl

DOP STEIN Samen voor ons

DOP Stein

Where are you?

Houseparty VR

Het is tijd om de groeps-chat naar het volgende niveau tillen met de VR groepsvideo-chat. Houseparty VR is dé VR groepsvideochat-app die je mist. Kom in ons VR cafe of woonkamer en ontmoet je vrienden. Het is heel eenvoudig, synchroon en sociaal. We stellen mensen in staat vaker gesprekken te voeren met de mensen om wie ze het meest geven, nieuwe vrienden te ontmoeten en samen plezier te maken - waar ze ook zijn. Maak vandaag nog deel uit van de VR groepsvideochatgame en Houseparty.

point your phone to down it

Wanted! Wizzkids

Om een volgende generatie technisch en gespecialiseerd personeel te creëren voor de arbeidsmarkt zijn **robotica en programmeertaal** een must om te integreren **in het lespakket**. **Er is een enorme inhaalslag te maken** om niet geheel van het hoog technologische toneel te verdwijnen. Door kinderen op basis- en middelbaar onderwijs robotica- en programmeeropdrachten en kennis met blockchaintechnologie te laten maken raken ze vertrouwd met de materie en kiezen ze vaker voor een baan in de hightech. **Daar is nu een schrijnend tekort**.

Ouderen steeds vaker alleen

In gemeente Stein wonen ouderen steeds vaker alleen. Een uitkomst is een **robot 'maatje'**, een regeling van gemeente Stein voor eenzame ouderen. Deze robot kan aan de ene kant **helpen met huishoudelijke klusjes**, maar belangrijker is de eenzaamheid bestrijden doordat ze **gezelschap** hebben, iemand om mee te praten. Het maatje is geprogrammeerd om diverse gesprekken te voeren, ook op **social media**, en is op de hoogte van het laatste nieuws.

Zware delegatie op de bres voor Chemelot Play

Minister Abdaou van Binnenlandse zaken en een delegatie Euregio bestuurders zijn op bezoek in Saoedi Arabie om een van de potentiële investeerders over te halen om te investeren in in het duurzaam attractiepark Chemelot Play. Het nieuwe park moet de regio een positieve impuls voor de toekomst geven. Alle hoop is op deze missie gevestigd.

Scan dit icon bij het artikel of advertentie voor meer informatie.

Stein feliciteert de 25ste 100-jarige

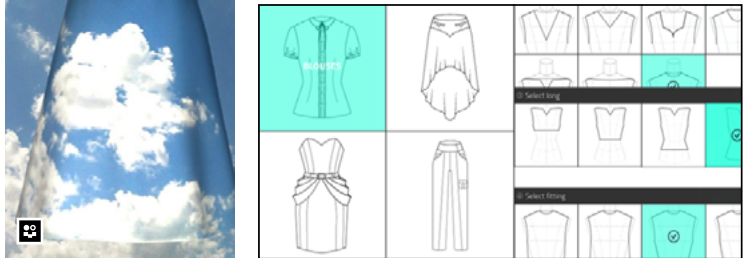
Gemeente Stein feliciteert mevrouw Annie Pepels-Smeets met haar 100ste verjaardag. Ze kreeg als cadeau een fit & health pakket, waarmee we haar nog vele jaren toewensen. Geniet ervan Annie!

Burgemeester Bestuursregio Limburg Zuid

H&M custom fashion

H&M slaat een nieuwe weg in met de mogelijkheid hun **basis collectie te personaliseren**. Dit kan via de **H&M custom app**, waar je een kledingstuk kiest en deze personaliseert in stof, kleur of (foto)print, lovertjes, ruches, noem maar op. Ook zie je meteen hoe het kledingstuk jou staat. Breng je individualiteit tot uiting!

Digitalisering bestuursregio

Er zijn de afgelopen jaren een **groot aantal medewerkers ontslagen** die in dienst waren bij de bestuursregio Limburg Zuid. Veel werkzaamheden zijn gedigitaliseerd. Het voormalige gemeentehuis in Stein is al jaren **gesloten**. Er is **digitaal beeldcontact** met medewerkers mogelijk. Paspoorten en identiteitsbewijzen worden nauwelijks nog thuisbezorgd. Inwoners laten steeds vaker een **chip in de onderarm implanteren** waar alle **persoonsgegevens** in zijn verwerkt. Rijbewijzen worden ook nauwelijks meer uitgeven sinds de zelfsturende auto's. Inwoners kunnen hun zaken digitaal regelen via mijnzuidlimburg.eu

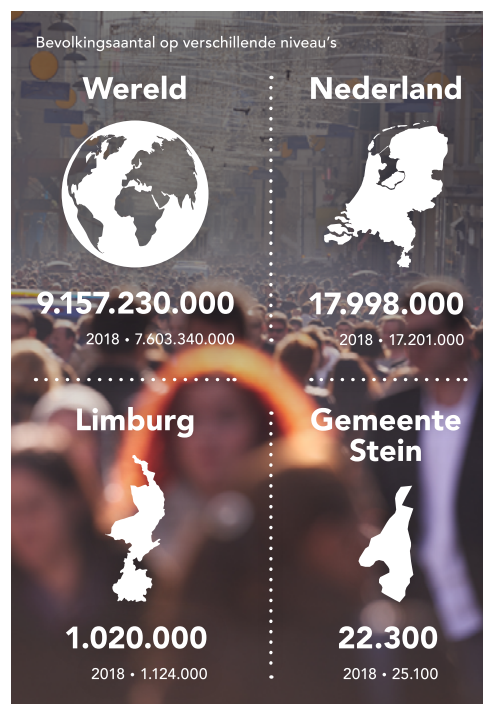
VR-shoppen ouderen

Voor minder mobiele ouderen is het nu mogelijk om **virtueel naar de supermarkt** te gaan via een VR-bril. Anders dan een webshop is dat ze een **winkelbeleving** krijgen. Het voelt alsof je in de winkel loopt, de producten uit de schappen pakt, extra informatie over de producten ter plekke lezen en in het 'winkelmandje' leggen. SuperStore is de eerste supermarkt die hiermee start.

Woning kern Urmond worden deze maand gesloopt

Om verder verpauperen van de grotendeels leegstaande woningen aan de Van der Marckstraat in Stein te voorkomen worden deze deze maand gesloopt. Het gebied zal deels als groenvoorziening aangekleed worden. In de nabije toekomst zullen op meerdere plekken in Bestuursregio Zuid Limburg woningen gesloopt worden.

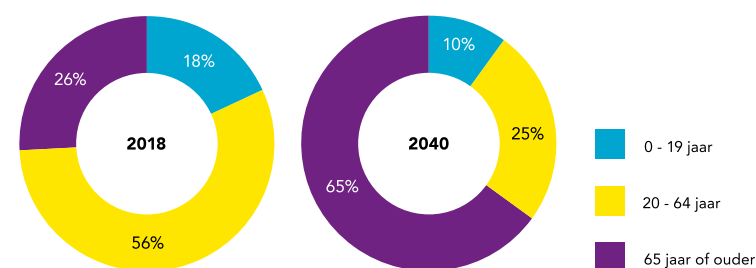
Populatie Stein daalt enorm

Door negatieve economische ontwikkelingen in het omliggende industriegebied is de **bevolkingsgroei in Stein enorm afgenomen**.

Hoewel Stein een gunstige ligging heeft is er **weinig werkgelegenheid**. Steeds meer individuen zoeken werk in de randstad of zelfs in het buitenland. **De grote steden verjongen, de dorpen en het platteland vergrijs**.

Bevolking naar leeftijd

De samenstelling van de bevolking naar leeftijd.

2.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?

Uit de visiegesprekken kwam het volgende naar voren:

- Zorgdragen voor economische diversiteit en daarbij passende werkgelegenheid, aansluiten bij economische identiteit gemeente Stein. Anticiperen op kansen die zich (regionaal) voordoen. (Eu)regionaal samenwerken op het gebied van economische ontwikkeling.
- Inzetten op recreatie en toerisme als onderdeel van economische diversiteit.
- Strategische transformatie van de woningmarkt: kwantitatief en kwalitatief.
- Vernieuwende woonvormen stimuleren gericht op het bevorderen van gemeenschapszin (bv. verbinden van jonge en oudere inwoners).
- Doorontwikkelen DOPsgewijze aanpak. Investeren in gemeenschapszin om in dit scenario richting zelfvoorzienende gemeenschappen te gaan.
- Investeren in armoedebestrijding en zorgdragen voor een vangnetfunctie voor de kwetsbare inwoners.

Hoofdstuk 3

Scenario 3: Samen sterk in een economische oase

De arbeidsmarkt in balans en nadruk
op kleinschaligheid en gemeenschapszin

3.1 Macro context

De groei geremd

Ondanks de opkomst van grote wereldmachten heeft de trend van schaalvergroting van de afgelopen decennia zich niet verder doorgezet. Er is steeds meer sprake van een netwerksamenleving, op wereldschaal, maar ook op een lager niveau. Gemeenten smeden samen coalities in verschillende samenstellingen om grote maatschappelijke opgaven het hoofd te kunnen bieden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het opsporen van hackers.

Er is een einde gekomen aan de groei van grote verstedelijkte regio's zoals de Randstad en het Ruhrgebied. Ondanks alle investeringen in duurzaamheid en leefkwaliteit, zijn veel inwoners weggetrokken naar de randen van Nederland om de rust en de ruimte op te zoeken. Reistijden zijn in vergelijking met jaren geleden fors afgenomen en veel kenniswerkers werken vanuit thuis.

Nieuwe economie

De circulaire economie en sociaal ondernemerschap zijn ontwikkelingen die zich in 2040 hebben doorgezet. Deze transitie heeft gezorgd voor nieuwe werkgelegenheid en versterking van de lokale economie in regio's. Hiervan profiteerden ook de bestaande reeds gevestigde bedrijven waaronder het MKB.

Ontwikkeling arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt binnen dit scenario is in balans. Deze balans is grotendeels ontstaan door een afname van het aantal banen rond 2030 vanwege nieuwe technologische ontwikkelingen zoals digitalisering en robotisering. Vele werknemers hebben zich tijdig laten omscholen naar nieuwe beroepen. De transitie naar een circulaire economie leverde ook weer nieuwe banen op en gaf de lokale economie een forse impuls. Deze ontwikkeling bood met name aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen. In 2028 heeft de landelijke overheid de Participatiewet aangepast. Er bestaan geen beschutte of beschermde werkvormen meer.

Mensen met een arbeidshandicap werken bij (lokale) ondernemingen. Ook is het noodzakelijk om op oudere leeftijd door te werken nu de AOW is afgeschaft. Tot slot hebben kenniswerkers uit het buitenland zich in Nederland gevestigd waardoor de arbeidsmarkt redelijk in balans is.

Lokale gemeenschappen

Uiteindelijk bleek groei geen oplossing te zijn voor het efficiëntie en verlaging van kosten. Vanuit de maatschappij kwam een tegenbeweging van kleinschaligheid, menselijke maat, authenticiteit en overzichtelijkheid. Grote bedrijven en zorginstellingen hebben het niet gered. De reeds in gang gezette ontwikkeling van o.a. energie- en zorgcoöperaties heeft zich doorgezet. Er zijn steeds meer zelfvoorzienende wijk en dorpen in Nederland waar mensen van verschillende generaties samen wonen, werken, leven en delen. 3D-geprinte deelwoningen, zelfrijdende deelauto's en gezamenlijk gebruik van voorzieningen.

De lokale gemeenschappen kennen een eigen lokale democratie waarbij blockchain wordt gebruikt. Kernoverstijgende zaken worden door een gemeente opgepakt. Denk aan uitvoering van wet- en regelgeving. De meeste taken zijn echter op het terrein van zorg en beheer van de openbare ruimte worden door de lokale gemeenschappen zelf uitgevoerd.

3.2 Context gemeente Stein

In 2035 heeft de regio Zuid-Limburg een tweede plaats behaald bij de verkiezing van meest fijne plek om te wonen in Europa. Zuid-Limburg moest alleen de regio Genève voor laten gaan. Stein heeft zich vanaf 2018 uitdrukkelijk gepositioneerd als eigenzinnige woongemeente met een dorps karakter en sociale vitale kernen waar het goed en rustig wonen is. Met name vanaf 2028 zijn nieuwe inwoners in Stein komen wonen. Het waren grotendeels jonge gezinnen. Hierdoor werd bevolkingskrimp iets afgevlakt. Ondanks de vestiging van deze nieuwkomers is er nog steeds geen sprake van stijgend inwoneraantal. Er is nog steeds een hele grote groep ouderen woonachtig in Stein.

Ook Chemelot heeft een belangrijke rol gespeeld bij het aantrekken van nieuwkomers. Chemelot heeft leegstaande woningen getransformeerd tot energieneutrale woningen en kenniswerkers uit het buitenland niet alleen een baan, maar ook een woning aangeboden. De kinderen van de kenniswerkers ontvangen een beurs om de kunnen studeren aan één van de universiteiten in de Euregio. Daarnaast hebben de overheden samen met het bedrijfsleven en het onderwijs veel energie gestoken in een goede aansluiting van het onderwijs en de regionale arbeidsmarkt. De gemeente Stein heeft blijvend geïnvesteerd in het lokaal ondernemerschap. Ook de kernen met hun DOPsgewijze aanpak hebben hier een belangrijke rol in gespeeld. Deze investeringen werpen nu hun vruchten af.

Daarnaast is niet alleen ingezet op de regionale economische ontwikkeling. Ook zag de gemeente Stein samen met andere partijen al jaren geleden de kracht van het verder toeristisch ontwikkelen van het Rivierpark Maasvallei. Sinds de opening van de fietsbrug over de Maas in 2022 heeft dit een vliegwieleffect opgeleverd. Onlangs heeft het Deense LEGO Steinerbos een tweede jeugd gegeven door het te transformeren tot Duploland.

De gemeente Stein maakt als zelfstandige deel uit van het netwerk van gemeenten in Zuid-Limburg. Als kernen van de gemeente Stein hebben zich ontwikkelt tot vitale, zelfvoorzienende gemeenschappen waar jong en oud samenleven. Ook de nieuwkomers hebben uiteindelijk hun plek binnen een gemeenschap verworven. Veel taken die voorheen door de gemeente werden uitgevoerd zoals bijvoorbeeld taken op het gebied van de zorg en beheer van de openbare ruimte worden nu volledig door de kernen zelf uitgevoerd door middel van dorpscoöperaties. De gemeente voert steeds minder taken uit.

Samen sterk in een economische oase

Arbeidsmarkt in balans en nadruk op kleinschaligheid en gezamenlijkheid

Lokale ondernemers floreren

De circulaire economie en sociaal ondernemerschap ontwikkelen zich positief. Met name kleine bedrijven en lokale ondernemers profiteren hier enorm van.

Netwerksamenleving: lokaal = globaal

Ondanks de opkomst van grote wereldmachten (waaronder New Korea) heeft de trend van schaalvergroting van de afgelopen decennia zich niet verder doorgezet. Er is steeds meer sprake van een netwerksamenleving, op wereldschaal, maar ook op een lager niveau. Samenwerking en communicatie zijn dankzij de technologische ontwikkelingen enorm verbeterd. We spreken via internet, skype of videochat net zo gemakkelijk met een zakenpartner in New Korea als met onze eigen buurman. Ook gemeenten hebben hier veel voordeel aan. Ze smeden samen coalities in verschillende samenstellingen om grote maatschappelijke opgaven het hoofd te kunnen bieden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het opsporen van hackers.

DutchCar automatiseert, omscholing werknemers

Met de huidige technologische ontwikkelingen op het gebied van **robotica** hebben bij DutchCar veel veranderingen plaatsgevonden op gebied van **automatisering**. Hierdoor zijn voor veel werknemers bepaalde functies overbodig geworden. DutchCar biedt voor deze werknemers een omscholingstraject aan om in andere takken binnen het bedrijf, zoals eco-onderzoek, aan de slag te kunnen gaan.

Thuiswerken neemt toe

Je eigen werktijden bepalen, bijdragen aan je community of een (lichamelijke) beperking kan rede zijn om te kiezen voor thuiswerken. Door het toenemen van zelfredzame communities is dat nu ook steeds meer de standaard. Je kunt werken als zelfstandige ondernemer in diverse sectoren zoals zorg, voeding of techniek. Vaak projectmatig, afhankelijk van de vraag vanuit de community.

Taken gemeente Stein versoberen

Er zijn de afgelopen jaren een **groot aantal medewerkers ontslagen** die in dienst waren bij de gemeente Stein. Als zelfstandig deel maakt Stein deel uit van het netwerk van gemeenten in Zuid-Limburg. Doordat veel kernen binnen de gemeente zich ontwikkelt hebben tot vitale, zelfvoorzienende gemeenschappen zijn veel werkzaamheden van de gemeente overbodig geworden of overgedragen aan de kernen zelf. De lokale gemeenschappen kennen een eigen lokale democratie waarbij blockchain wordt gebruikt. Kernoverstijgende zaken worden door een gemeente opgepakt. Denk aan uitvoering van wet- en regelgeving. De meeste taken zijn echter op het terrein van zorg en beheer van de openbare ruimte worden door de lokale gemeenschappen zelf uitgevoerd.

Oproep: DOP vrijwilligers gezocht in diverse kernen gemeente Stein

Wil jij een bijdrage leveren aan jouw straat, buurt, wijk of dorp? Dat kan! In de gemeente Stein doen we dat aan de hand van het DOP. DOP staat voor dorpsontwikkelingsproces. Inzet van inwoners en goede ondersteuning van andere partijen zijn de basis voor een fijne leefomgeving en sterke gemeenschappen. Via de DOP's en de DOPsgewijze aanpak zijn veel mooie initiatieven ontstaan en verbeteringen in communities van onze gemeente gerealiseerd.

3 en 4 juli Ruilmarkt

Kleding, voedingsproducten, handwerk en meer!

Dorpsplein, community Oud Stein

Steinerbos krijgt tweede leven: Duploland

De gemeente Stein heeft samen met andere partijen het toeristisch ontwikkelen van het Rivierpark Maasvallei aangepakt. Onlangs heeft het Deense LEGO Steinerbos een tweede jeugd gegeven door het te transformeren tot Duploland. Het is een kleurrijk speelparadijs geworden, gevuld met plezier en activiteiten voor kleine kinderen. Hier kunnen kinderen veilig spelen, verkennen en ontdekken.

Laatste restje AOW uitkering verdwijnt

75-plussers zitten na verdwijnen van AOW midden in het arbeidsproces.

Opkomst vertical farmer

Het beroep boer heeft een nieuw vorm gekregen. Vroeger produceerde een boer voedingsmiddelen op een uitgestrekt terrein bestemd voor lokale bewoners of grote supermarkten. In de huidige samenleving zorgen bewoners steeds meer zelf voor hun voeding, **zelfvoorzienend**. In de eco-vriendelijke communities wordt onder andere gebruik gemaakt van vertical farming, waarmee op een **simpele en compacte** manier groente en fruit wordt verbouwd. **De traditionele boer verdwijnt** langzaam uit onze samenleving en maakt plaats voor de vertical farmers.

Stein feliciteert de 50ste 100-jarige

Gemeente Stein feliciteert mevrouw Annie Pepels-Smeets met haar 100ste verjaardag. Ze kreeg als cadeau een fit & health pakket, waarmee we haar nog vele jaren toewensen. Geniet ervan Annie!

Burgemeester gemeente Stein

Lokale slow fashion

Duurzaam omgaan met kleding in de modeindustrie is al sinds jaren een feit. In onze huidige circulaire economie is het zelfs niet meer weg te denken. Veel merken bieden een **reparatie-service** aan voor versleten kleding in plaats van het stimuleren tot nieuwe aankopen. Maar ook de mogelijkheid items te **leasen**, kleding **ruilen** met vriendinnen of mooie **tweedehands** items scoren hoort er tegenwoordig bij. Daarnaast gaat het bij slow fashion erom niet de laatste trends te volgen, maar **duurzame kwaliteitskleding** te kopen waar je lang plezier van hebt. De nieuwste trend is dat ook **lokaal** een belangrijk aspect is bij onder andere kleding. Niet alleen kopen bij lokale ondernemers is positief voor de gemeenschap, maar ook het gebruik van lokaal vervaardigde materialen is van belang.

Cursus EHBO & AED via Kernzorg

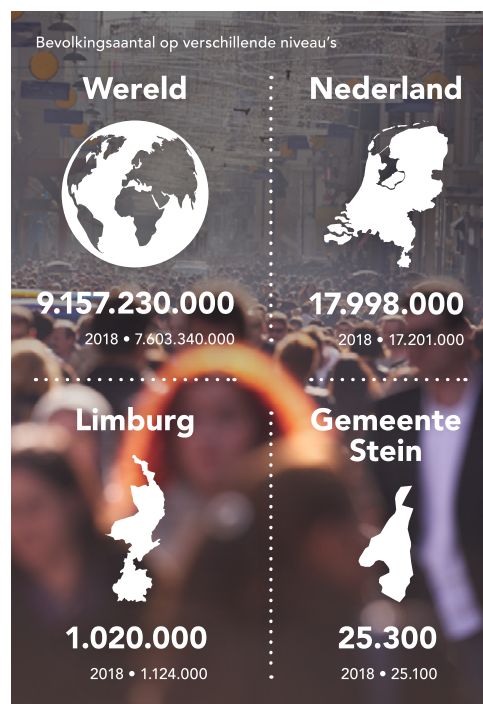
In het kader van zelfredzaamheid biedt de lokale onderneming Kernzorg cursussen aan in EHBO en AED. De startdatum is 13 maart 2040. U kunt zich inschrijven via cursus@kernzorg.nl

VR-shoppen ouderen

Voor minder mobiele ouderen is het nu mogelijk om **virtueel naar de supermarkt** te gaan via een VR-bril. Anders dan een webshop is dat ze een **winkelbeleving** krijgen. Het voelt alsof je in de winkel loopt, de producten uit de schappen pakt, extra informatie over de producten ter plekke lezen en in het 'winkelmandje' leggen. SuperStore is de eerste supermarkt die hiermee start.

Wonen in kleinschalige gemeenschap populair

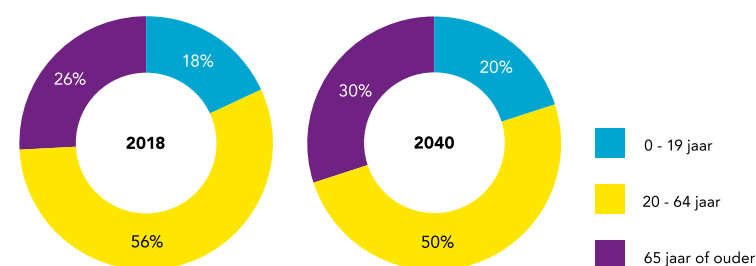
Door het verdwijnen van grote energiebedrijven en zorginstellingen wordt kleinschalig wonen in een gemeenschap steeds populairder. Zelfredzaamheid door energie lokaal op te wekken, verbouwen van groente en fruit in vertical farms en zorghulpverleners naast de deur spreekt enorm veel mensen aan. Community housing is dan ook een booming business in makelaarsland.

Kanker eindelijk 'onder controle'

Kanker is nu officieel een chronische ziekte en is beheersbaar.

Bevolking naar leeftijd

De samenstelling van de bevolking naar leeftijd.

3.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?

Uit de visiegesprekken kwam het volgende naar voren:

- Strategische transformatie van de woningmarkt: kwantitatief en kwalitatief met aandacht voor woonvormen die lokale gemeenschapszin stimuleren.
- Duurzaamheid is niet langer een op zichzelf staand beleidsthema, maar inmiddels een logisch en prominent onderdeel van andere beleidsvelden.
- De gemeente Stein is koploper op het gebied van participatie van inwoners en als gevolg daarvan zijn succesvolle communities in Stein te vinden. Verbindingen zijn gelegd tussen inwoners en ondernemers en gemeente.
- De rol en taken van de gemeente zijn in dit scenario volledig afgestemd op de behoefte van de kleinschalige gemeenschappen. De gemeente is niet langer regisseur maar opereert vanuit een faciliterende rol. In dit scenario zijn de taken van de gemeenten beperkt tot verplichte taken op grond van wet- en regelgeving. De overige taken worden door inwoners en de lokale gemeenschappen zelf opgepakt. De gemeente heeft wel nog een vangnetfunctie voor inwoners die buiten de boot vallen.
- Kwaliteit in plaats van kwantiteit staat centraal bij het voorzieningenniveau.

Hoofdstuk 4

Scenario 4: Samen sterk in de economische crisis

De arbeidsmarkt in disbalans en de nadruk
op kleinschaligheid en gemeenschapszin

4.1 Macro context

Crisis

Economisch gaat het slecht. Na jaren van economische voorspoed is er sprake van een mondiale crisis. Er is sprake van grote politieke spanningen tussen Korea en de VS en China en Rusland. De wereldwijde voedselproductie staat onder grote druk vanwege de klimaatveranderingen. Kunstmatig vlees en andere voedingsmiddelen worden wel geproduceerd, maar zijn voor grote groepen mensen onbetaalbaar.

Ook Nederland staat er slecht voor. De werkloosheid is hoog, de koopkracht is flink gedaald en de overheid is niet in staat om de economie te stimuleren. De werkloosheid is met name hoog onder de 65+ en de oude groep arbeidsgehandicapten. Limburg zit heel diep in de crisis nadat de economische motoren zoals VDL en DSM hun deuren hebben moeten sluiten. Limburg staat bovenaan alle lijstjes voor wat betreft hoogste werkloosheid, grootste armoede, meest problematische schulden, zwakke ouderen en hulpbehoevenden. Gelukkig worden vanuit de Randstad via blockchain steeds meer ondersteuningsacties in het leven geroepen om de Limburgers door de crisis te helpen.

Maatschappelijke ongelijkheid

De maatschappelijke ongelijkheid wordt steeds groter: rijk-arm, Randstad-Randland, hoog opgeleid - laag opgeleid. Toch is er in de maatschappij een zekere mate van solidariteit waar te nemen.

Sociale en vitale gemeenschappen
Gelukkig is de veerkracht van lokale gemeenschappen groot. Door de participatiesamenleving die in de beginjaren 2000 werd geïntroduceerd en een steeds meer terugtrekkende overheid, zijn er sociale, vitale gemeenschappen van burgers ontstaan. Zij kunnen zichzelf bedruipen en zorgen voor elkaar al dan niet met hulp van technologie. De absolute onderkant van de samenleving; mensen die armoede leven worden geholpen door initiatieven van particulieren. Ook het regionale netwerk van gemeenten neemt het initiatief om vangnetvoorzieningen voor deze groep mensen op te richten.

4.2 Context gemeente Stein

Ook de inwoners van Stein lijden onder de crisis. Er is sprake van een hoge werkloosheid onder de inwoners omdat veel mensen werkzaam waren bij bedrijven in de regio. Jongeren verlaten de regio op zoek naar werk in de Randstad. Er wonen nog 19.000 mensen in Stein en dit aantal neemt steeds verder af. Een groot deel van deze mensen zit zonder werk. Huizen en bedrijfspanden staan leeg en verpauperen. Particulieren hebben meestal geen middelen om de huizen te slopen. De woningcorporatie heeft in het verleden particuliere woningen opgekocht en vervolgens een tijd verhuurt en daarna gesloopt. De corporatie is hier mee gestopt omdat ze de middelen niet meer heeft woningen aan te kopen. Ook de gemeente heeft geen middelen meer om een sloopfonds te vullen.

In deze zware tijden van crisis blijkt in de gemeente Stein hoe belangrijk de doorontwikkeling van de DOPs gewijze aanpak in 2018 is geweest. Deze doorontwikkeling vormde de basis voor de zelfvoorzienende gemeenschappen die zijn ontstaan. Inwoners die het zwaar hebben worden in de eigen gemeenschap opgevangen en geholpen. Door middel van blockchain hebben inwoners een sociaal pensioenfonds opgezet. Door voor iemand te zorgen bouw je zelf uren op die je vervolgens kunt besteden aan een maaltijd of een ritje in een zelfsturende deelauto. Op plekken waar vroeger huizen stonden, worden gezamenlijke moestuinen aangelegd of ontstaat een park met zonnepanelen. Ook zijn er inwoners die zelf vee houden voor de slacht. Het kunstmatig geprint voedsel is voor een groot deel van de bevolking niet te betalen.

Het verpauperde Steinerbos is met inzet van bewoners nieuw leven ingeblazen. De gemeente Stein heeft het Steinerbos overgedragen aan bewoners door middel van een sociale hypotheek. Afbetaling vindt plaats door maatschappelijke waarde te creëren. Ook de vele technologische toepassingen zoals autonoom transport, robotica en domotica worden nauwelijks (meer) gebruikt door veel mensen. Ze hebben er de financiële middelen niet meer voor. Voor deze mensen bieden de inzamelingsacties vanuit de Randstad uitkomst.

Samen sterk in de economische crisis

Arbeidsmarkt in disbalans en nadruk op kleinschaligheid en gemeenschapszin

Grootste economische recessie ooit

De schrik zit er goed in. De aandelen zijn enorm gedaald. Nederlandse bedrijven zijn de afgelopen jaren verplaatst naar het buitenland of opgekocht door buitenlandse investeerders waardoor onze economie in recessie is gekomen. Het is nog nooit zo slecht geweest. Maar er is een lichtpuntje: werklozen en de DOPs pakken zich samen om oplossingen te zoeken in deze slechte economische tijden.

VN veiligheidsraad geboycot door vier hoofdrolspelers

Door de spanningen tussen de grote spelers New Korea, VS, China en Rusland wordt de komende VN-top geannuleerd. Nu Rusland het laat afweten vanwege de verwikkelingen in New Korea, keren alle belangrijke partijen deze VN-top de rug toe.

Limburgse regio-bestuurders kloppen aan bij minister president

Na sluiting van DutchCar en de leegloop van Chemelot is de situatie in Limburg noodlijdend. De crisis zorgt voor enorme werkloosheid en armoede. Vooral onder bejaarden en mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Het blockchain-initiatief vanuit de Randstad is nog maar een pleister op de zere wonden. Onze bestuurders gaan met een noodkreet.

Klimaat gooit roet in het eten

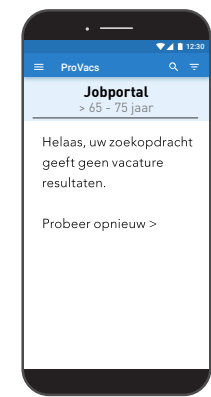
Door klimaatveranderingen mislukken veel oogsten, waardoor ook de vleesindustrie niet meer aan de vraag kan voldoen. De prijzen staan enorm onder druk en wereldwijd ervaren we de effecten. Kunstmatig vlees en andere voedingsmiddelen zijn te door voor de normale burger.

Hoop op sloop, gemeente geen middelen

Het aantal leegstaande panden en daarmee gepaard gaande verpaupering wordt een steeds groter probleem in onze gemeente. De huizen van voornamelijk bejaarde bewoners die zijn overleden staan leeg. De kinderen en kleinkinderen zijn vertrokken naar de Randstad, en er zijn geen geïnteresseerden die de huizen willen kopen. Bij de woningcoöperaties is het al niet beter.

DOPs nog steeds belangrijk voor Stein

In de zware tijden van de crisis blijkt hoe belangrijk de doorontwikkeling van de DOPs gewijze aanpak in 2018 is geweest. Deze doorontwikkeling vormde de basis voor onder andere de zelfvoorzienende gemeenschappen. Inwoners die het zwaar hebben worden in de eigen gemeenschap opgevangen en geholpen, bijvoorbeeld via particuliere initiatieven zoals het sociale moestuinproject of de herinrichting van Steinerbos.

3 en 4 juli Ruilmarkt

Kleding, voedingsproducten,
handwerk en meer!

Dorpsplein, community Oud Stein

Herinrichting Steinerbos: Eco klimbos Socio

Na het sluiten van Steinerbos in 2029 heeft het park nu eindelijk een tweede leven gekregen. Omwonenden hebben zich bij elkaar gepakt en hebben plannen gemaakt om het verpauperde park aan te passen tot een ecologisch klimbos en sociale ontmoetingsplek. Er wordt gekeken om met minimale middelen dit te realiseren, door middel van recyclen oude speeltoestellen en gebruik van andere natuurlijke (tweedehands) materialen. Naar verwachting opent het park in de zomer.

Laatste restje AOW uitkering verdwijnt

75-plussers zitten na verdwijnen van AOW midden in het arbeidsproces.

Sociaal moestuinproject

Door de armoede onder de bewoners en schaarste in voedingsmiddelen heeft een particulier initiatief een sociaal moestuinproject opgezet. De oogst wordt gedeeltelijk geschonken aan armen. Daarnaast wordt het andere deel verkocht op markten waarbij de opbrengst geheel ten goede komt van de minder bedeelde mensen, met name ouderen en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt plukken hier de vruchten van.

Stein feliciteert de 25ste 100-jarige

Gemeente Stein feliciteert mevrouw Annie Pepels-Smeets met haar 100ste verjaardag. Ze kreeg als cadeau een fit & health pakket, waarmee we haar nog vele jaren toewensen. Geniet ervan Annie!

Burgemeester gemeente Stein

Lokale slow fashion

Duurzaam omgaan met kleding in de modeindustrie is al sinds jaren een feit. In onze huidige circulaire economie is het zelfs niet meer weg te denken. Veel merken bieden een **reparatie-service** aan voor versleten kleding in plaats van het stimuleren tot nieuwe aankopen. Maar ook de mogelijkheid items te **leasen**, kleding **ruilen** met vriendinnen of mooie **tweedehands** items scoren hoort er tegenwoordig bij. Daarnaast gaat het bij slow fashion erom niet de laatste trends te volgen, maar **duurzame kwaliteitskleding** te kopen waar je lang plezier van hebt. De nieuwste trend is dat ook **lokaal** een belangrijk aspect is bij onder andere kleding. Niet alleen kopen bij lokale ondernemers is positief voor de gemeenschap, maar ook het gebruik van lokaal vervaardigde materialen is van belang.

Cursus EHBO & AED via Kernzorg

In het kader van zelfredzaamheid biedt de lokale onderneming Kernzorg cursussen aan in EHBO en AED. De startdatum is 13 maart 2040. U kunt zich inschrijven via cursus@kernzorg.nl

Blockchain pensioen een succes. Doe je mee?

Door middel van blockchain hebben de inwoners van gemeente Stein een sociaal pensioenfonds opgezet. De belangstelling is groot. De pot is inmiddels flink opgebouwd. In het dagelijks leven zorgt de kleine bijdrage voor net iets meer gemak. Wil je meedoen? Kijk op de website voor meer informatie. Je kunt een account aanmaken met je Blockchain-ID. <https://www.bcp.ne>

Hoe meer zielen hoe meer...

'Oude' beroepen weer in trek

Door de steeds hoger wordende armoede in Limburg zijn opleidingen en beroepen in robotica en domotica niet meer in trek. Sectoren zoals landbouw en zorg ondervinden juist een stijgende lijn. Maar ook oude ambachten staan hoog in het vaandel. Dit doordat de communities steeds meer zelfvoorzienend willen zijn op deze thema's.

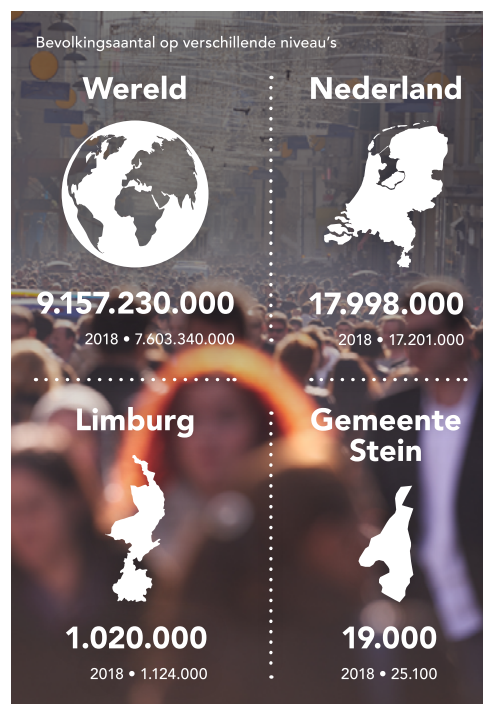
Zelfsturende deelauto

Door de economische crisis is het hebben van een zelfsturende auto onbetaalbaar geworden. Maar met het nieuwe initiatief CarShare is het mogelijk met een hele gemeenschap een auto te delen en samen te rijden, zodat de kosten gedrukt kunnen worden.

 kernzorg

Kleinschalige zorghulp
op lokaal niveau.

Jongeren trekken naar grote steden

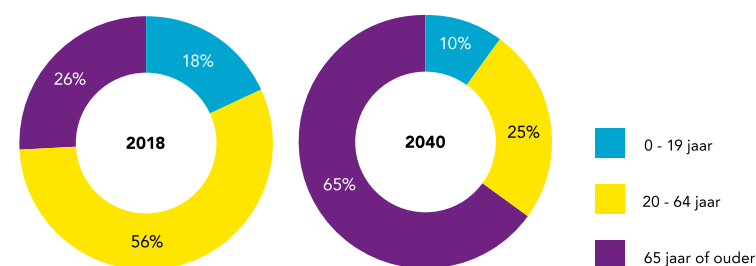
Door de hoge werkloosheid trekken veel jongeren naar de grote steden in de hoop daar een beter vooruitzicht te hebben. De Limburgse gemeenten vergrijzen hierdoor enorm.

Kanker eindelijk 'onder controle'

Kanker is nu officieel een chronische ziekte en is beheersbaar.

Bevolking naar leeftijd

De samenstelling van de bevolking naar leeftijd.

4.3. Wat betekent dit scenario voor de gemeente Stein?

Uit de visiegesprekken kwam het volgende naar voren:

- Strategische transformatie van de woningmarkt: kwantitatief en kwalitatief.
- Investeren in gemeenschapszin; Bv. nieuwe woonvormen waarbij mensen samenleven. Tevens bedrijvigheid rond deze woonvormen stimuleren.
- Meer ruimte en zeggenschap voor inwoners en ondernemers;
- Doorontwikkeling van de DOPsgewijze aanpak is in dit scenario noodzakelijk om te overleven.
- Versterken en stimuleren arbeidsparticipatie.
- Stimuleren van lokale initiatieven zoals bijvoorbeeld repaircafés en ruillwinkels die aansluiten bij deeleconomie (van bezit naar gebruik).
- Vrijwilligerswerk stimuleren en faciliteren; hiervoor experimenteren met vernieuwende instrumenten.
- Voorbereid zijn op technologische ontwikkelingen; infrastructuur moet in orde zijn.
- Innovatieve ontwikkelingen bedrijven toepassen in de maakindustrie in de regio.
- Regionale samenwerking versterken op Zuid-Limburgse schaal. De maatschappelijke opgaven die dit scenario met zich meebrengen kan de gemeente Stein niet alleen oplossen.

Hoofdstuk 5: Robuustheid strategische toekomstvisie 2018 - 2022

Tijdens de visiegesprekken zijn de kansen en de risico's van de strategische toekomstvisie 2011 - 2021 op de afzonderlijke scenario's in beeld gebracht.

**Centraal stond de vraag:
Hoe werken onze huidige strategische keuzes in scenario x uit?**

De deelnemers hebben elke strategische keuze aan de hand van onderstaande tabel gescoord.

SYMBOOL	DOELSTELLING	CONCLUSIE	
++	Werkt zeer positief door in dit scenario	Robuust	Doen, krijg je geen spijt van is toekomstvast
+	Werkt positief door in dit scenario	Semi-robuust	Geven overall waarschijnlijk winst, maar soms ook niet (afhankelijk van scenario)
0	Werkt neutraal door in dit scenario	Specifiek	Leveren maximaal resultaat in één scenario; hierdoor risicovol. Op juiste moment ingezet kan het een geweldige krachtige zet betekenen
-	Werkt negatief door in dit scenario	Neutraal	Nog eens goed naar kijken
--	Werkt zeer negatief door in dit scenario	Negatief	Geen toegevoegde waarde, schrappen

Onderstaande tabel laat per strategische keuze uit de strategische toekomstvisie 2011-2021 de scores zien die tijdens de visiegesprekken door de deelnemers zijn gescoord. De strategische keuzen zijn overwegend robuust en semi-robuust in alle scenario's. Er is geen enkele strategische keuze die negatief of zeer negatief scoort.

STRATEGISCHE OPTIES HUIDIGE TOEKOMSTVISIE	SCENARIO 1 individu in economische oase	SCENARIO 2 alleen in de banencrisis	SCENARIO 3 samen sterk in economische oase	SCENARIO 4 samen sterk in economische crisis
Ontmoetingsplekken in de kernen behouden en creëren, fysiek en digitaal	+	+	++	++
Mogelijkheden bieden jong en oud goed samen te laten leven in de kernen	0	+	++	++
Samenwerking binnen en tussen de kernen stimuleren	+	+	0	+
Actief eigenaarschap van burgers en ondernemers stimuleren	+	++	++	++
Actieve faciliterende overheid, die lokale initiatieven ondersteunt	0	++	++	++
Woonmilieus in de gemeente Stein stemmen we af op de toekomstige (regionale) samenstelling van de bevolking: kwalitatief en kwantitatief	++	++	++	+

STRATEGISCHE OPTIES HUIDIGE TOEKOMSTVISIE	SCENARIO 1 individu in economische oase	SCENARIO 2 alleen in de banencrisis	SCENARIO 3 samen sterk in economische oase	SCENARIO 4 samen sterk in economische crisis
Versterken van de omgevingskwaliteiten (leefomgeving, groene verbindingen, cultuurhistorische waarden en kwaliteit openbare ruimte)	++	++	+	+
Aanhaken bij de ontwikkeling van de Chemelotcampus (Brainport 2020) en bijbehorende kansen verzilveren	++	+	0	+
Voorzieningenniveau: van kwantiteit naar kwaliteit, economisch en maatschappelijk draagvlak, regionaal afgestemd	+	++	0	+
Duurzame ontwikkeling (energietransitie en klimaatadaptie)	++	0	++	++
Ontwikkeling lokale economie	+	++	++	++

STRATEGISCHE OPTIES HUIDIGE TOEKOMSTVISIE	SCENARIO 1 individu in economische oase	SCENARIO 2 alleen in de banencrisis	SCENARIO 3 samen sterk in economische oase	SCENARIO 4 samen sterk in economische crisis
Vrijtijdseconomie en recreatie en toerisme als nieuwe economische motor	+	+	+	0
Bezoek aan Stein bevorderen	0	0	0	0
Economische slagkracht vergroten	+	+	++	++
Ondernemende en faciliterende gemeente	++	+	++	+
Dienstverlening dicht bij de burgers	0	0	+	+
(digitale) samenwerking op (eu)regionale schaal	++	++	++	+
Verbeteren externe gerichtheid van de gemeente	+	++	++	0
Promotie van Stein	+	0	0	+
Daadkracht en bestuurskracht vanuit politiek en ambtelijke organisatie; gemeente als regisseur.	0	0	-	0

Conclusie

Naar aanleiding van de visiegesprekken kan geconcludeerd worden dat de strategische toekomstvisie 2011-2021 (semi-) robuust is. Naar aanleiding van de visiegesprekken zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen die meegenomen worden bij de het opstellen van de strategische toekomstvisie 2018-2022. Het gaat om de volgende punten:

- Participatie van inwoners gaat een stapje verder. Het accent ligt op meer ruimte, zeggenschap en taken voor lokale gemeenschappen (verdere doorontwikkeling DOPsgewijze aanpak).
- Wonen als middel inzetten om sociale en vitale kernen verder te ontwikkelen. Denk hierbij aan nieuwe woonvormen die gemeenschapszin kunnen bevorderen en aansluiten bij de behoefte van inwoners.
- Duurzaamheid en klimaatadaptie sterker aanzetten.
- Arbeidsmarkt; met aandacht voor toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Hier wordt ook de relatie gelegd met (arbeids)participatie.
- Er wordt een bredere focus gelegd met betrekking tot het verzilveren van economische kansen. Deze kansen moeten aansluiten op economische identiteit van Stein en een bijdrage leveren aan de economische diversiteit. Focus (Eu)regionaal leggen in samenwerking met Economische Samenwerking Zuid-Limburg.
- Rol gemeente: van regisseren naar meer faciliteren (sluit aan op doorontwikkeling participatie inwoners). Hierbij vindt een koppeling plaats met de nadere uitwerking van de kerntakendiscussie.
- Als gemeentelijke organisatie actiever gebruik maken van kennis en expertise van inwoners en ondernemers. Deze kennis en expertise verbinden met de eigen organisatie.
- Voorsorteren op de implementatie van technologische ontwikkelingen. Geen afwachtende houding aannemen. Inzet technologie als middel om onze strategische keuzen te ondersteunen en niet als doel op zich. Aandacht voor de menselijke maat mag hierbij niet ontbreken.

Dankwoord

De vier toekomstscenario's zijn tot stand gekomen in samenwerking met externe partners en medewerkers. Op deze plaats een woord van dank voor hun waardevolle bijdrage aan de totstandkoming van deze rapportage.

Stakeholders

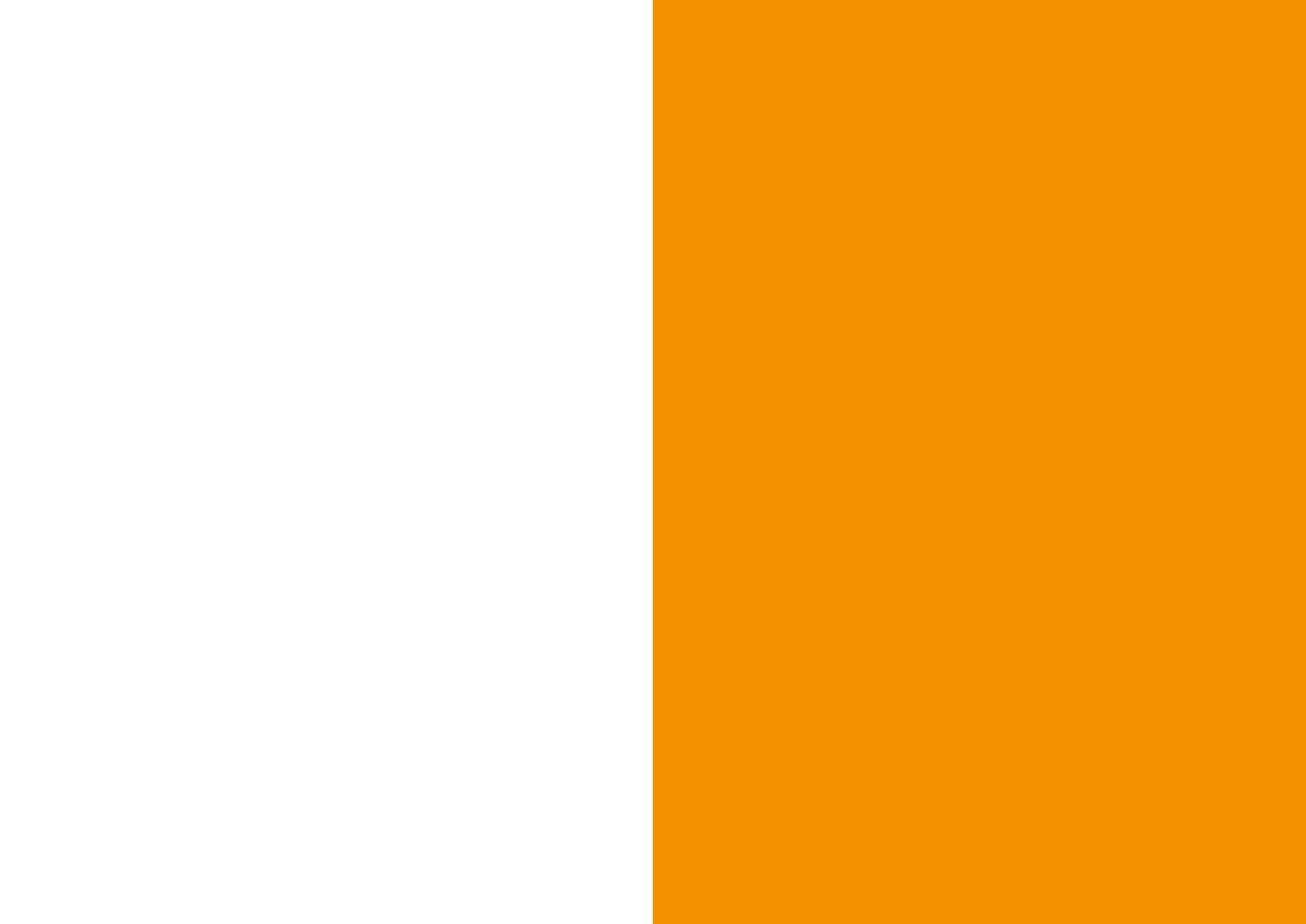
Hedy Blokker - Paul Bochman - Ed Elzinga - Roland Erwich
- Monique Eijer - Christiaan Feijen - Lou Fredrix - Herbert Gerardts -
Siri Hellenbrand - Peter Janssen - Gerrit Kivit - Kai Kivit - Nico Knoors
- Monique Kollau - Sven Kools - Hein Meijer - Hub Meulenberg -
Marco Moermans - Jos Muris - Esther Nieuwenhuysen
- Sandra Offermans - Carla Paters - Freya Peijnenborg -
Jacques Quirelle - Paul de Rooy - Marc Rempelberg - Lieke Schmeitz
- Ilona de Schwartz - Henk Sipers - Karel Smitsmans -
Dominique Stassen - Theo Tummers - Raymond Vanhinkel
- Gertie de Veen - Jac Willems - Luuk de Win

Medewerkers gemeente Stein

Nathalie Daniëls - Jan Ermans - Wil van Gansewinkel
- Tom Goessens - Laurent Haarsma - Emiel Heijnen - Erik Hoffman -
Gerald Hoogeveen - Peter Jansen - Henk Janssen - Michael Kalthoff
- Helinde Kemp - Ingrid van Kempen - Danny Klinkenberg -
Bram Lemmens - Erik Manders - Rob Nabuurs - Sandra Nijsten
- Erik Peeters - Sandra Raaymakers - Jeroen Sanders -
Jolanda van der Schaft - Floor Sonnemans - Michael Spiertz
- Desiree Sijstermans - Mai Thomas - Roger Vluggen -
Hub Vreuls - Tom Willems

Ambtelijk projectteam

Pascalie Janssen - Maurice Jennekens - Laurie van Melick
- Mirian Mommers - Gaston Paquaij - Susanne Reijnders -
Bas Robberts - Sanny Vullers

**Dat maakt
Stein voor mij
helemaal klaar
voor de toekomst**